גט פשוט פרק עשירי בבא בתרא

קסט.

מסורת הש"ס

ו) (לעיל קסח:), ב) נקמן קפא., ג) רש"ל, ד) [ר"ק קיב:], ה) [מס], ו) רש"ל קמא וטורפ., ז) רש"ל, ח) רש"ל. וגי' רש"ל ופקס לפי פי' זב, ט) רש"ל, י) רש"ל, כ) רבינו גרשום אבל נחוור לגמור, כ) דבמאי לא היה פרץ על רש"ג דאמר אין מתנין אילא למיפרן הכי אבל מי כל"ל רש"ל, ל) רש"ל.

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה (כלפ הקודם) אבל וכי נקנות במסירה כמפרש לקמן: (ב) באר"ד לגוכר כלום דבשיוציא: (ג) באר"ד לפי שאמר דהשטר הראשון שכתבת וחתמת ונתת לי נאבד ישנו בית דין:

רבינו גרשום

הלוואה אע"ג דלית ביה אחריות מצי טריף ומש"ה אין כותבין בשטר הלוואה כלל: רש"ג אומר אף שטרי מקח וממכר. אע"ג דלא כתב ביה אחריות אין כותבין משום דאיכא למיחש לו המוכר טריף מעיקרא בהאי שטר דאין בו אחריות אחרי שהחזיר לו את שטרו והדר טריף מלקוחות בשטרא קמא דאית בי' אחריות ואיאבד דהך שטר מכירה נתן לו אחרי שמכר לו קרקע אחר שנטרף לו: וכן היה רבן שמעון בן גמליאל אומר. זה הטעם אחר דאין תורדין וכותבין שטר שני אפי' גבי מקח וממכר דקא סבר הנותן מתנה לחבירו והחזיר לו את השטר חזרה מתנתו. הכא נמי לגבי מקח וממכר להיכא דכתב ליה המוכר לוקחה ואמר הלוקח אבד שטרי אע"פ שאמרו עדים אנו כתבנו וחתמנו ונתנוני לו אין כותבין משום דאיכא למימר שמא לאחר שמכר לו את הקרקע ועשה לו שטר מכירה חזר בו הלוקח והחזיר למוכר השטר ומיד חזרה לו למוכר הקרקע כדפרישי' לקמן מתנה והאי דקאמר אבד שטרי אין כותבין דדלמא אע"ג דומי אינרמי איגרם ואיכא למיחש דלמא אתי למטרף מן המוכר אותו קרקע שהחזיר לו את השטר אע"ג דלא כתבי ביה אחריות מצי טריף ליה בהאי שטרא ממוכר עצמו לא מלקוחות אם מכרה: וחכמים אומרים מתנתו קיימת. אע"ג דהחזיר לו את השטר מכירתו קיימת וליכא למיחש להאי ולהכי כותבין לו ללוקח שטר אחר חדש מאחריות שבו וכדאמרי' לעיל: אמר מר חדש מאחריות שבו ימאי טעמא. אין כותבין שטר אחריות דאי כתבי ליה באחריות דלמא מכזב ולא אבד שטר ראשון: אמר רב ספרא אין כותבין שני שטרות באחריות על שדה אחת דדלמא טריף והדר טריף כי האי גונא דראובן מכר שדה לשמעון שריתה כבר משועבדת לבעל חוב של ראובן שהלוהו ואזיל בעל חוב של ראובן וטריף שדה מן שמעון שקנאה ואזיל האי שמעון וטריף לקוחות אחריני שקנו מן ראובן אחרי שמכר ראובן לשמעון השדה דהיינו חד טריפא דקא טריף בשטר אחד קמי בית דין ואתו בית דין וקרעו אותו שטר שבא לפניהם כדי שלא יטרוף בו פעם אחרת והדר אזיל שמעון ועביד קונגיא בהדי בעל חוב של ראובן ואמר ליה שוף לי פורתא בהאי ארעא. אמר ליה המתן לי הנח לי לעמוד בשופי באותו קרקע שהיה משועבדת לך שקניתי הניחני לעמוד ביה שנה או שתים והדר תא שיתפן וטרוף אותה קרקע ממני ובאותו זמן דהדר האי בעל חוב לטורפה מיניה דשמעון אזיל שמעון ואיכא אחריתי ומפיק שטרא אחרינא דכתבו בית דין לו וטרוף בו זמנא אחרינא ולא אחריות ומשום הכי אמר ליה שוף לי פורתא כי היכי דלא נפישי עליה בעלי דינין כדמקשינן לקמן דאמרי לא אמר ליה שוף לי פורתא מצי למטרף והדר טרף הראל ואת ליה תני שטרי אלא להכי אמר ליה שוף לי פורתא שיתפתן לו כדי שלא ירגישו הלקוחות בדבר שאם היה טרוף וחוזר וטורף לאלתר הוו מרגשו לקוחות בדבר שיש לו ב' שטרות ונפשיר עליה בעלי דינין לקוחות הוו צוחי עליה. ואם תקשי היכי מצי בעל חוב למטרף משמעון הואיל דלאחר שמכר לשמעון מכר ללקוחות אחריני היה מצי למימר ליה שמעון לבעל חוב דראובן גבי דידי מה אית לך הלא הנחתי לך מקום לגבות ממנו וקיימא לן בעל חוב גובה מן האחרון דכל חד וחד מצי למימר ליה הנחתי לך מקום לגבות הימנו. ואת משיב כגון שעשאו ראובן לבעל חוב אפותיקי מן דאי קרקע דזבין לשמעון ומשום הכי גובה ממנו ושמעון אזיל וטריף מלקוחות שקנו אחרי כן אי נמי הכי

ט) דכרי רבינו חיים מוכנים בכתן יל"ש.

עין משפט נר מצוה

עה א מיי' פכ"ג מהלי' מלוה ולוה הלי' י' סמג עמין לד טוש"ע ח"מ סי' מז סעיף ח: עו ב ג ד מיי' פכ"ג שם הלכה יג סמג שם טוש"ע ח"מ סי' לח סעיף י וכני' הרמב"ם:

רבינו גרשום (המשך)

הה עובדא דזבין וזבן הכי הוה דכתב ליה בשטרא דאקני ליה ואזיל ראובן וקנה ומכר לשמעון מה שהיעבד לראשון משום דקיימא לן דאקני קנה ומכר משתעבד ומשום הכי דכתב ליה הכי לבעל חוב לא מצי למימר ליה שמעון לבעל חוב דראובן לאו בעל דברים דידי את. ומקשי' מאי קנויא מצי למיעבד עם בעל חוב והלא כיון שטרף שמעון בעל חוב דראובן פעם ראשונה קרעו בית דין לשטרא שלא יחזור ויטרוף בו וכיון דקרעי בית דין לשטרא המלוה מאי מצי טריף בעל חוב זימנא אחריתי דקאמר ליה האי והדר תא טיתפן והלא השטר קרוע. וכי תימא דלא קרענוה אלא שובר כתבו למוכר והאמור רב נחמן כל טירפא דלא כתיב ביה כתב בית דין. שכך הוא הדין כשבא בעל חוב וטרף מן הלוקח שקנה אחר הלוואתו שהיו משתעבדין לו נכסי חוזר הלוקח אצל המוכר שהוא הלוה ואם אין למוכר לא זדי הלא מטלטלי ולא מקרקעי לפרוע ללוקח חוזר הלוקח ובא לו לבית דין ומראה להם שטר מכירה שמכר לו אותו שלוני קרקע ובאו בעלי חוב שקדמו לקנייתו וטרפוהו ממנו ובאין בית דין וכותבין לזה לוקח שטר טירפא שילך ויחזור אם קנה שום אדם מן המוכר שלו שום קרקע אחר שמכר לזה שילך ויוציא שטר טירפא ויטרוף אות' קונה וקודם שיכתבו לו בית דין שטר טירפא מקרעין את שטרי כרי שלא יהו ב' שטרות בידי השטר ושטר טירפא וכשמצא מי שקנה אחריו ממנו אם מייסו מוטב לו ואם לאו חוזר לבית דין ואומר להם מצאתי מה שקנה אחרי ולא חשביה לשטר טירפא שכתבתם לי אימר' לו בית דין החזר לנו טירפא ומקרעין אותו וקובעין לאותו קונה זמן שיפיים את זה ומתיחיבין אותו עד שיפייסוהו ואם לא (הב"ר) כותבין לזה לוקח אדרבתא פסק דין על נכסיו של קונה שחייב לפורעו מה שנטרף אם מייסו הרי מוטב ואם לאו חוזר הלוקח ומביא האדרבתא אצל בית דין ואמר לא השניה עלי ונושלין בית דין אדרבתא וקורעין אותה ושולחין אותה אצל בני אדם שבקיאין כמה היתה שוה קרקע שלו שנטרפה ממנו וכותבין לו שטר שומא והולך ונוטל בעל כחוב כפי שומת קרקע שלו אלמא דקרענוה לשטרא מקמי דטריף ובמאי קאמר ליה תא טיתפן: לא צריכא דקא אתי. האי מלוה גבי האי לוקח וטריף ליה מיניה מכח אבהתיה. מחמת דאית ליה עדים דהוות של אבותי דאתרמי כה"ג דמכרה לו ללוה ושוב ליה זה מכר אותה שדה לשמעון שהיתה של אביו של מלוה והיתה מצי טריף להאי בכל זמן משמעון מכח שהיתה של אבותיו. ומקשינן למה ליה למימר לוקח לבעל חוב שוף לי דאקרים בה והדר תא טריפן לי שטרות ואם איתא דכותבין ב' שטרות למלוה אז ללוקח תיפוק ליה דאמי' לא אמר ליה שוף לי כיון דנקט שני שטרי טריף והדר טריף לאחריני לאלתר. אם כן נפישי עליה בעלי דינין

אי טריף והדר טריף לאלתר וכדמתרצינן לעיל. ואי קשיא לך היכי נקט בעל חוב תרי שטרי הא אמרינן בשטרי הלואה אין כותבין ותדרין הכי הא בעל חוב שטריף שמעון לוקח נמי הוה מראובן ושטרפוהו ובעל חוב דמקח וממכר הוא: וליכתוב ליה להאי כו'. והשתא קא מהדר לעיל למאי דקאמר אבל בשטרי מקח וממכר כותבין שטר שני חדש מאחריות שבו ואמאי אין כותבין בו אחריות ליכתוב ליה שטרא מעליא באחריות לוקח ולליכתוב ליה לאידך למוכר דמוכר מה דאי' חיישינן שמא לא יאבד ומיערם נכתוב הכי כל שטרות דיפקון על ארעא דא דקים זמניהון מזמן דהשתא פסילין חדש מן דמפיק בזמנא דא מזמן של שטר שני זה. והשתא אמי' לא אבד שטר ראשון לא מצי טריף מיניה אלא משטר שני זה בלבד: אמרינה רבנן קמיה דרב אשי. מדלא כתבינן ליה ללוקח שטרא מעליא ולא סמכינן ליה למוכר כל שטרי דיפוק על ארעא דא כו' דהיינו כגון שובר דכתבינן הכי למוכר ואת אומרת מדלא כתבינן הכא למוכר ש"מ דאין כותבין שובר למלוה ולא למוכר אלא צריך שיחזיר להם אף השטר דאי ס"ד כותבין שובר כי כתבי למוכר כל שטרי כו' והיינו שובר מעליא

רבן שמעון בן גמליאל אומר אף שטרי מקח וממכר אין כותבין וכן היה רבן שמעון בן גמליאל אומר הנותן מתנה לחברו והחזיר לו את השטר חזרה מתנתו וחכמים אומרים מתנתו קיימת אמר מר חוץ מאחריות שבו מאי טעמא [ט] א"ר ספרא [י]לפי שאין כותבין שני שטרות על שדה אחת דלמא אזיל בעל חוב טריף ליה להאי ואזיל האי ומפיק חד וטריף לקוחות ואמר ליה לבעל חוב שוף לי דאיקום בה והדר תא טירפן ומפיק אחרינא והדר אזיל טריף לקוחות אחריני וכיון דקרעיניה לשטרא דמלוה במאי הדר טריף לה וכי תימא דלא קרעניה והא אמר רב נחמן [כ]כל טירפא דלא כתיב ביה קרעניה לשטרא דמלוה לאו טירפא הוא [כ]וכל אדרכתא דלא כתיב בה קרעניה לטירפא לאו אדרכתא הוא [ל]וכל שומא דלא כתיב ביה קרעניה לאדרכתא לאו שומא היא לא צריכא דקאתי מכח אבהתיה אמר ליה רב אחא מדפתי לרבינא ולמה ליה למימר ליה לבעל חוב שוף לי בהאי ארעא ואיקום בה תיפוק ליה דכיון דנקיט תרי שטרי טריף והדר טריף אם כן נפישי עליה בעלי דינין ולכתוב להאי שטרא מעליא ולכתוב תברא למוכר כל שטרי דיפקון על ארעא דא פסולין לבר מן דיפוק בזמנא דא אמרוה רבנן קמיה דרב פפא ואמרי לה קמיה דרב אשי זאת אומרת [מ]אין כותבין שובר אמר

משמע ממילתיה דרשב"ג דחיים שמא מחר המכר אבל לחיים דעלמא שמא נתן לו הלוקח השטר כדי לקנות הנכסים לא חיים מדקתמר וכן היה רבן שמעון בן גמליאל אומר הנותן מתנה לחבירו כו' עד חזרה מתנתו וי"ל דלחיים דעלמא אם נתן לו הלוקח שטר מכר שלו כדי לקנות השדה קנה כמסיקה אע"פ שיש עדיין שטר שני בידו ולכן לא יוציל להזיק לחיים דעלמא שטר השני שהרי לא יכול לחזור מאחר שמכר לו[י] שטר אחר ולוקח למוכר לא תועיל חזרת השטר אחר כיון שנשטר שני הנשאר ביד הלוקח כתובה חוכת המוכר:

לבתוב לאידך כל שטרי דליפקון בזמנא דא בו'. וא"ת והא דרשב"ג וי"ל [ר]דרשב"ג וודאי כשאינו לפניו אבל הכא כי פריך על האי דקתמר חוץ מאחריות שבו [ו](הייגו) אבשום ענין אין כותבין [ו](אחריות) אפי' הוא לפניו וגרסה דודאי הוה מצי לשנויי ה"ה אם הוא לפניו [ו](דכותבין ורבותא קמ"ל דאפי' אינו לפניו אפ"ה כותבין לו אלא דעדיפא משני ליה): **לבר** ממאן דניפוק מזמנא דא. פי' ויכתבו לו מזמן שני אבל שטר דלעיל דקתמר בברייתא [ו](הייגו) דכותבין בשטר מקח וממכר וכותבין בשטר זמן ראשון כדפריש לעיל: בעלמא

מיילי שאין המוכר לפניו כדפריש לעיל על מילתא דרשב"ג וי"ל [ר]דרשב"ג וודאי כשאינו לפניו) אבל הכא כי פריך על האי דקתמר חוץ מאחריות שבו [ו](הייגו) אבשום ענין אין כותבין [ו](אחריות) אפי' הוא לפניו וגרסה דודאי הוה מצי לשנויי ה"ה אם הוא לפניו [ו](דכותבין ורבותא קמ"ל דאפי' אינו לפניו אפ"ה כותבין לו אלא דעדיפא משני ליה): **לבר** ממאן דניפוק מזמנא דא. פי' ויכתבו לו מזמן שני אבל שטר דלעיל דקתמר בברייתא [ו](הייגו) דכותבין בשטר מקח וממכר וכותבין בשטר זמן ראשון כדפריש לעיל:

בעלמא

לזה וטורפה מידו ומחזר הלוקח הזה בשטר [ו](הנני שכתבו לו בעת שאמר אבד שטרי) וטורף בו פעם אחרת לפיכך אמר רב ספרא אין כותבין שני שטרות על שדה אחת: **אמר ליה רב אחא מדפתי לרבינא.** אמאי תלינן בעמא משום דא"ל שוף לי וכו' בלא טענה זו נמי כיון דנקיט שני שטרות כיום אחד יכול לטרוף ולחזור ולטרוף ולכך אמר רב ספרא אין כותבין שני שטרות על שדה אחת: ומשני **א"כ נפישי עליה.** מריבות ומחלוקות של בעלי דינין בכח אחת ויתנו לב על גינבתו: **וכתוב ליה שטרא מעליא בו.** אמתניתא פריך אמאי קתני חוץ מאחריות שבו משום פסידא דמוכר והלא יכולין אנו לעשות תקנה שיכתוב לזה שאמר אבד שטרי שטר מעליא ובאחריות דאיכא למימר הדין עמו דודאי אבד שטרו וצריך לכתוב ליה לאידך למוכר שובר הראשון שנפסד השטר הראשון שניד הלוקח ולא יכא לגבות בו עוד דהשתא ליכא למיחש דלמא טריף והדר טריף שהרי כשיוציא הלוקח שטרו הראשון שאבד כדבריו יוציא המוכר את השובר שכתוב בו כל שטרי דיפקון כו' כל שטרי מכירה דיפקון על ארעא דא יהו בטלין: **לבר מדיפקון.** כלומר חוץ מזה השטר שכתבתי לו בזמן פלוני תחת הראשון שאמר לי שאבד ממנו: **ואם תאמרי כו'.** מחלוקת תנאים הוא דתמתיתין כפירקין [קנ:] כשטרי הלוואות דאיכא למאן דאמר אין כותבין שלא יהא צריך לשמור שוברו מן העכברים ומלוה שאבד שטרו הפסיד חובו וה"ה לשטרי מקח אם אבד הלוקח שטרו לא נכתוב ליה שטרא מעליא על ממן השובר שניד המוכר שהרי לא יכתבו שובר שניד המוכר שהרי לא יצטרך לשמור שוברו מן העכברים:

אמר

[ט] דכרי רבינו חיים מוכנים בכתן יל"ש.

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com